

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Fast, Maija			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Milloin on perheen aika? Koulutettujen nuorten naisten työelämään siirtyminen kilpailuyhteiskunnassa			
Oppiaine-Läroämne-Subject Yleinen sosiologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2004-04-05	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 127 + liitteet
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tässä tutkimuksessa kysyn, onko nuorilla naisilla aikaa perheelle yhteiskunnassa, jossa korostetaan menestystä ja nimenomaan menestystä työelämässä. Tutkimukseni kohteena ovat työelämään siirtymässä olevat pitkälle koulutetut naiset. Korkea-asteen koulutuksen saaneiden naisten avulla on mahdollista tutkia naisten työelämään siirtymisen erityispiirteitä, sillä heillä on teoriassa kaikki mahdollisuudet tasa-arvoiseen kohteluun työnhaussa ja työelämässä. Tästä huolimatta tasa-arvo ei tunnu toteutuvan koulutettujenkaan naisten kohdalla.</p> <p>Tutkimustani varten osallistuin kuudelle Helsingin yliopiston rekrytointipalveluiden järjestämälle työnhakuun valmentavalle kurssille osallistuvana havainnoijana. Näiltä kursseilta tavoitin myös haastateltavani. Tutkimuksella on etnografinen lähtökohta. Tutkimuksen pääaineisto muodostuu kymmenestä teemahaastattelusta sekä kahdesta ryhmähaastattelusta. Ensimmäiseen ryhmähaastatteluun osallistui neljä jo aiemmin haastattelemani naista ja toiseen kolme miestä. Lisäksi tein yhden asiantuntijahaastattelun. Haastatteluaineiston lisäksi tutkimuksen sivuaineistona toimii elokuun 2001 ja tammikuun 2003 välisenä aikana keräämäni media-aineisto. Haastatteluaineiston käsittelyssä olen käyttänyt apuna Atlas-ti ohjelmaa ja aineiston analyysimenetelmänä käytän väljästi diskurssianalyttista tekstianalyysia. Tarkastelen tutkimuksessa, miten nuoret naiset positiivivat itsensä kulttuurisessa kontekstissaan.</p> <p>Tutkimus osallistuu erityisesti yhteiskuntamme kilpailuhenkisyttä ja riskitietoutta koskeviin sosiologisiin kysymyksiin. Tärkeimpinä lähteinä ovat Elisabeth Beck-Gernsheimin ja Ulrich Beckin, Arlie Russell Hochschildin, Zygmunt Baumanin, Richard Sennettin, Robert H. Frankin ja Philip J. Cookin sekä Riitta Jallinojan aikamme yhteiskuntaa kuvaavat kirjoitukset. David McClellandin, David Riesmanin sekä Erich Frommin kirjoitusten avulla olen hahmottanut tutkimieni naisten paikkaa nykyisessä kilpailuyhteiskunnassa.</p> <p>Tutkimukseni keskeisimmät tulokset liittyvät nuorten naisten kohtaamiin ja myös itselleen asettamiin ristiriitaisiin vaatimuksiin. Merkittävimmäksi tulokseksi nousi ristiriita nuorten naisten tunnollisuuden ja kohtuullisen kunnianhimon välillä. Kutsun tätä naisten haastatteluista nousutta orientaatiota ”sopeutuvaksi kunnianhimoksi”. Tarkastelen naisten paikkaa kilpailun kentällä McClellandin yhteiskuntien resursseja kuvaavan teorian avulla. McClellandin menestyneiden yhteiskuntien tunnusmerkit korkea suoritusmotivaatio ja toisista ohjautuvuus aiheuttavat naisten kohdalla ambivalenssin. Haastatellut naiset omaavat nämä menestystekijät, mutta he eivät tästä huolimatta lukeudu huippumenestyjiin. Tämä johtuu siitä, että naisille toisista ohjautuvuus merkitsee myös vastuun ottamista perheestä. Tutkimus paljastaa, että syy vanhemmuuden myöhentymiseen löytyy epävarmoilta työmarkkinoilta. Äitiys myöhentyy, koska haastatellut naiset haluavat sekä ”hyvän” työn että ”hyvän” äitiyden. Naiset kasvatetaan edelleen tunnollisiksi ja muut huomioiviksi, mikä ei sovi kilpailuyhteiskunnan koviin sääntöihin. Naiset vierastavat kaikkea ”liiallisuutta”, eivätkä hyväksy kovien menetelmien käyttöä. Tämä yhtäältä ylläpitää naisten huonompaa asemaa työelämässä, mutta toisaalta naiset pystyvät ristiriitaisten odotusten työstämisen avulla pitämään elämän eri osa-alueet tasapainossa.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords nuoret - naiset korkea-asteen koulutus työnhaku kilpailu – riskiyhteiskunta odotukset – työelämä - perhe			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			